

Till ledamöterna av Sveriges advokatsamfund

Vägledande uttalande angående omfattningen av advokatens tystnadsplikt m.m.

Fråga har uppkommit i vilken omfattning nya eller andra företrädare eller ägare i ett aktiebolag kan lösa advokaten från tystnadsplikten avseende vad som förekommit innan förträdarnas/ägarnas inträde i bolaget. Till detta kommer frågan om advokatens skyldighet att utlämna handlingar i ärendet till klient sedan uppdraget upphört, och då särskilt avseende handlingar som sparats elektroniskt.

Tystnadsplikt

Regelverk m.m.

Av Advokatsamfundets Vägledande regler om god advokatsed framgår bl.a. följande.

2.2.1 En advokat har tystnadsplikt avseende det som anförtrotts advokaten inom ramen för advokatverksamheten eller som advokaten i samband därmed fått kännedom om. Undantag från tystnadsplikten gäller om klienten samtyckt därtill eller laglig skyldighet att lämna upplysning föreligger. Undantag gäller vidare i den mån yppandet är nödvändigt för att advokaten skall kunna värja sig mot klander från klientens sida eller hävda befogat ersättningsanspråk avseende det ifrågavarande uppdraget.

I styrelsens kommentar till bestämmelsen framgår att det är advokatverksamheten, som utgör ramen för tystnadsplikten.

I Claes Peyrons bok Advokatetik – En praxisgenomgång, behandlas frågan om omfattningen av tystnadsplikten när klientföretag gått i konkurs eller fått nya ägare (se s. 171 f.). Därav framgår att ett företags revisor i praxis har ålagts en plikt att lämna konkursförvaltare upplysningar. Någon sådan plikt kan emellertid inte generellt antas föreligga för ett företags advokat. En tidigare ställföreträdare kan ha anspråk på att advokaten iakttar diskretion om överväganden och diskussioner vari advokaten deltagit eller som eljest är kända för advokaten och som kan vara ofördelaktiga för ställföreträdarna. När det gäller konkursförvaltare har styrelsen avgivit ett vägledande uttalande den 14 december 2000 och därvid angivit följande.

En advokat skall iaktta diskretion om sin klients angelägenheter och inte, om inte laglig skyldighet föreligger, utan vederbörligt samtycke yppa något som i hans verksamhet förtrotts honom eller som han i samband med sådant förtroende erfarit, se 19 § Vägledande regler om god advokatsed. Detta gäller också om klienten försatts i konkurs. Även i det fallet krävs enligt god advokatsed således att den som tystnadsplikten gäller till förmån för, som beroende på omständigheterna kan vara också annan än bolaget om ett klientbolag försatts i konkurs, lämnar sitt medgivande för att advokaten skall ha rätt att lämna ut uppgifter om konkursgäldenären, vilka omfattas av sekretessen, till

konkursförvaltaren. Detta innebär dock inte att en advokat har rätt att innehålla egendom som ingår i gäldenärens bo, t.ex. avtal i original.

Vad gäller konkursförvaltare torde advokaten gentemot förvaltaren inte vara bunden av tystnadsplikten avseende omständigheter som har bäring på själva företaget. Däremot kvarstår tystnadsplikten i övrigt. Inte heller en ny styrelse i ett aktiebolag torde generellt kunna lösa advokaten från tystnadsplikten avseende vad som tidigare förekommit.

Utlämnande av handlingar

Regelverk m.m.

Av Advokatsamfundets Vägledande regler om god advokatsed framgår bl.a. följande.

7.12.1 När ett uppdrag slutförts eller på annat sätt upphört, skall advokaten utan dröjsmål till klienten lämna ut sådana handlingar som tillhör denne om inte klienten särskilt begär att handlingar skall fortsatt förvaras av advokaten och denne accepterar detta. En advokat får inte som villkor för att lämna ut handlingarna uppställa krav på att av advokaten debiterat arvode eller av advokaten avgiven redovisning godkänns av klienten.

I styrelsens kommentar till bestämmelsen framgår att advokaten är skyldig att lämna ut handlingar, som tillhör klienten. För kopieringen har advokaten rätt till skäligen ersättning. I kommentaren hänvisas också till styrelsens vägledande uttalande den 17 mars 1995 om advokats skyldighet att, sedan ett uppdrag upphört, utlämna handlingar i ärendet till klient. I sammanhanget kan också hänvisas till styrelsens vägledande uttalande den 28 januari 2011 angående advokats skyldighet att, sedan ett gemensamt uppdrag för två klienter upphört, till en av klienterna utlämna samtliga handlingar i ärendet oavsett från vem handlingarna härrör. (Se härom Peyron a.a. s. 51 ff.).

Vägledande uttalande

Styrelsen för Sveriges advokatsamfund har vid sitt möte den 13 juni 2013 antagit följande vägledande uttalande.

En advokat ska iaktta diskretion om sin klients angelägenheter och inte, med mindre än laglig skyldighet föreligger, utan samtycke yppa något som omfattas av tystnadsplikten. När det gäller klientbegreppet noteras att detta kan sträcka sig längre än bara till den som i advokatens register har antecknats som klient eller som slutligt blir fakturerad för uppdraget.

Även om uppdrag utförs för ett bolag kan således den tystnadsplikten gälla till förmån för även vara annan än bolaget. Om således ett bolag har fått nya företrädare eller ägare kan tidigare ställföreträdare eller ägare ha anspråk på att advokaten iakttar tystnadsplikt eller diskretion avseende överväganden och diskussioner, som har förts inom eller med den tidigare styrelsen eller med andra ställföreträdare för bolaget. Även andra förhållanden kan föreligga som innebär att advokaten måste iaktta tystnadsplikt till förmån för andra än bolaget i fråga. Någon möjlighet att lösa advokaten från tystnadsplikten avseende vad som tidigare förekommit, torde inte finnas för nya företrädare eller ägare. Oavsett om advokaten har varit ombud för eller styrelseledamot i bolaget föreligger således inte någon generell plikt för advokaten att lämna upplysningar eller utlämna samtliga handlingar till

en ny styrelse eller andra bolagets företrädare. Advokatens skyldighet att lämna ut handlingar eller lämna upplysningar kan i stället komma att begränsas på grund av advokatens tystnadsplikt, som, i enlighet med vad som ovan anförts, också kan gälla till förmån för annan än bolaget. En prövning av vilken information eller vilka handlingar som kan utlämnas måste därför göras från fall till fall.

Om prövningen av tystnadspliktens omfattning enligt ovan leder till att en advokat i det enskilda fallet kan utlämna alla eller vissa handlingar gäller följande.

Advokatens skyldighet att utlämna handlingar till klient sedan ett uppdrag upphört, behandlas i styrelsens vägledande uttalande den 17 mars 1995. Denna skyldighet gäller på motsvarande sätt för handlingar som endast finns i elektroniskt format, vilket även omfattar e-post meddelanden. På motsvarande sätt är advokaten inte skyldig att lämna ut egna minnesanteckningar och annat liknande internt arbetsmaterial och detta oavsett om det sparats elektroniskt eller på annat sätt.

Stockholm den 20 juni 2013

Anne Ramberg